

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy nedv évre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 „

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A petrozsényi kiállítás érdekében.

Hogy mennyire megvan könnyítve a rendező — szűkebbkörű — és nagybizottság munkája az által, hogy szerencsések lehettek a kiállítás védnökétől Hunyadvármegye magas gondolkozású első emberét Barcsay Kálmán főispánt megnyerni, s hogy ez által mily nagy arányban van már előre is biztosítva ezen intézmény fényes sikere, azt bizonyítja a nemes szenvedélyvel hatékonyan munkáló kiállítási védnök legközelebb szétküldött magasszárnyulása, lelkesítő szavakkal telt levele, melyet intéz vármegyénk gazdaközönségéhez illetve birtokos osztályához. Kifejezést ad ebben annak, hogy e határszéli községben ennek a kiállításnak nemcsak gazdasági, kereskedelmi és ipari, hanem nemzetpolitikai szempontból is mily fontos szerepe van; ezek szem előtt tartásával is melegen kéri a birtokos osztályt, hogy e hazafias célt közreműködésük által hatékonyan előmozdítsa szíveskedjenek.

Ebből az alkalomból, hogy az agilis kiállítási védnök ezt a szép reményekre jogosító felhívást kiadta, a „Hunyadvármegye” érdemes szerkesztője, kinek elismeréssel kell adoznunk, hogy nagyközönségünk és vidékünk iránt ott benn is élénk érdeklődéssel viseltetik, megelőző lapjának vezető cikkében kiállításunk érdekében többek közt a következőket írja:

Közelg az idő, a midőn vármegyénk gazdasági és ipari produktumainak bemutatásával nemcsak alkalmunk, de kötelességünk lesz bizonyosságot tenni kulturális haladásunkról.

Csak pár évtized közhasznú munkásságának sikerét mutathatjuk be, s ezzel tehetünk bizonyosságot közgazdasági és ipari akciónk eleven mozgásáról s rövid idő alatt elért fellendüléséről, továbbá arról, hogy a nemzetpolitikai szempontból ránk háruló feladatoknak megfelelni honfitisztunknak tartjuk és céltudatos törekvéssel párosult erőfeszítéssel munkálunk az anyagi jólét fejlesztésének és az erkölcsi tökéletesülésnek utján.

Az alkotások terén kifejtett üdvös tevékenység rövid ideje folyamata nagy sikereket nem mutathat fel, de produkálhat annyit, amennyivel bizonyosságot tehetünk arról, hogy megértettük a haladó kor szellemét, felismertük vármegyénk eddig kihasználatlan erőforrásait és hogy hazánk végvidékének eme örömlomán a nemzeti állam kiépítésének munkájából kivesszük köteles részünket.

Meg kell mutatnunk az országnak, hogy az itt reánk háruló nemzeti misszió buzgó és hűséges teljesítésével a határörizetnek e védővára köré erős sáncot emelünk, melyeknek szilárd alapját szinte lázas tevékenységgel immár kiépítettük s dolgos kézzel folytatjuk a jelentőségére tekintettel nem kicsinyelhető munkát.

Nem kérdés, nem a hűség szemfényvesztése lesz vármegyénk szeptemberi kiállítása, hanem szerény, és önérzetes figyelmeztetés a kormányhoz és a nemzethez, hogy mi odaadó erőfeszítéssel teljesítjük honfitul- és embertisztunkat, de az itt reánk váró nagy feladatok sikeréhez a kormánynak, az országnak erkölcsi és anyagi támogatására, különösen oly intézmények létesítésére van szükségünk, melyek az önértéknél

megalkotott keretet hatékony tényezők kreálásával kitöltve, a tettevágyó, egészséges szervezetbe az organikus erőegység hiányzó elemeit viszik be, hogy a nagy munkatér minden pontján hivatott faktorok rátermettsége, munkamegosztása erősítse azokat a sarokköveket, melyeken egyrészt az állam terhei, másrészt a nemzeti érdek fejlesztésének, a közérdek kívánalmi kielégítésének garanciái nyugosznak.

Illetékes helyen, különböző módon és megfelelő alkalommal fel lettek már tüntetve azok a jogos kívánalmak, melyek a közszükséglet felismeréséből és átérzéséből leszürodtek. A viszonyok beható ismertetésével kapcsolatosan meg lettek jelölve azok a hiányok, melyek a modern alkotások feltételeiként jelentkeznek, de önértéknél nem létesíthetők. Megnyugtató, kecsegtető biztatás tápot adott a reménykedésnek, de a segítő kéz akciójának áldása késik, már-már: „pium desiderium”-má devalválódik.

Megszületett végre az eszme, hogy az „Országos Bányászati és Kohászati Egyesület” vármegyénkben tartandó ezévi kongresszusa alkalmából ismertessük vármegyénk szenge iparát. Az eszme hódított s terjedése nyomán megérelmődött a gazdasági kiállítás üdvös gondolata, majd néprajzi, tanügyi s geográfiai viszonyaink ismertetése is ténynyé vált.

Bemutatjuk tehát az országnak, a kormánynak alkotó- és kultúrképeségünket, hogy leplezetlenül feltüntethessük ama hiányokat, melyeknek elenyésztetése erősödésünk s nemzeti misszióknak sikeres betöltése szempontjából országos érdeket képez.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A bakfis.

Bedőháziné nagyasszonyom épen az almáriom körül tütyögött és a szép rózsás tányérba válogatva rakta a saját sültéi vajaspogácsa mellé a szép piros almákat, a mikor nagy ostopatogás közt befordult a könnyű homokfutó portása és odaállott az ámbitus elé a nagy operfa alá.

Miska, a véneseled, mint a vaskapocs úgy belékapaszkodott a két deressárány gyeplőjébe s oldalt sandítva bekiállított a pitvarba, hogy, megjöttünk volna! Ithun a kisasszony, la!

A nagyasszony meg mint a gyermek a lepke után, úgy futott ki a vendéglátásra.

A kocsiból mókusfürgeséggel ugrott ki egy bájos rövidruhás lányka és a másik pillanatban már ott csüggett a nagyasszony nyakában a ki könyezve ölelte keblére a legkisebb a legkedvesebb unokáját.

Hát megérkeztl gyöngyvirágszálam?!

Kis bárányom, violám lelkem. Jaj de megnőttél. Bizony nagy lány vagy.

És ez a kurta ruha! No de ilyet látni!

Hát nem kaptad meg a mit küldtem szentem?

Hiszzen akár egész sleppet is hordhatnál abból a sok selyemből, meg szövetből, a mit a nővéreknek küldtem.

Kiszabtak lelkem, kiszabtak nyilván a sok drága ruhának valoból.

Dehogy szabtak édes nagymanu. Ott ám nem kapunk mindjárt hosszú ruhát, a nének szabják, varják, és mindenkinek úgy kell elviselni, a hogy ők akarják, még vissza is hoztam egy ruhára valót, ott van a nagy kosárban.

De nem is mégy te vissza abba a zárdába lelkem. Még maskarát csinálnak belőled. Hiszen az egész lábad kintvan violám.

A kis leány csak most vette észre, hogy biz az úgy van. És pirulva húzogatta lejjebb kurta szoknyácskáját, hogy eltakarja vele azokat a formás vádikát, a miket még a vén Miska is megbámolt.

A nagyasszony meg vitte befelé az ő kedves kis unokáját, hogy kárba ne vesszen az a jóféle vajaspogácsa meg a szép piros alma.

Bedőháziné nagyasszonyom tíz esztendeje el elzárkozva a világtól.

Tíz esztendeje, hogy fia Bedőházy Ákos meghalt, árván hagyva három kis angyalt és egy áldott jó feleséget, a kit a vesztesség szintén a sirba vitt nem-sokára. A három kis angyalnak nem maradt hátra más gyámolító mint a hatvan éves nagymama. Pedig ezt is megtörte a bánat.

No de jó az Isten, majd megsegít (szokta mondani) hogy felnevelhetem ezeket az árva kis galambokat.

És csakugyan mintha az isten is neki szánta volna azt a három kis lányt, olyan szépen nőttek az ő jó-ságos gondozása mellett.

Ime itt a legkisebb is olyan szép, hogy beillik nagy leánynak,

Csak az az átkozott rövid ruha!

No de azon is segít a nagyasszony. Van a másik két leánynak elég a sifonérba, majd ráhuz egyet a sok közül, ne lássuk a vendégek, hogy kinőtte a ruháját szegényke.

A hol van ni. Már jönnek is.

Az a négy sürke ott legelő a Balogh fiukó. A legderekből gavallérok az egész vármegyében.

Azt a két feketét maga a gazda hajtja, Kovács Ádám az új szolgabíró, az is hivatalos a mai lakomához.

A kis Lenke bámulva néz az országutra a hol a kocsik röpülve közelednek egymásután mint a daruk.

Szive hevesen dobogott a halesontos fűző alatt és egy édes sejtés azt sugja neki, hogy ma „Ő” is itt lesz.

Furcsa biz az a mikor egy zárdából kiszabadult bakfis a kire ma adták az első hosszú ruhát (a néneiből) az „Ő”-jéről gondolkodik.

Pedig hát, ugye hogy ez természetes?

Őnök legyenek a bíráim bájos kurtaruhás olvasóim, hogy igazat mondok-e.

Mert biztosan ők közül is sokaknak van „Ő”-jük, a kit ha megpillantanak, pirulva tekintenek a földre, és még is előttük van a képe annak a kedves esinos fiúnak, a kivel az első keringőt lejtették a májálison, vagy a zongora hangjai mellett valamelyik bárántjuk által adott jouron.

A kis Lenke szive hevesen dobogott, és kis kacsóit szívére nyomta, hogy elnémita azt a kis ketyegő jóságot.

Mind hiába még zajosabban kalapál.

Tik, tak, tik, tak:

Szerencsés gondolat volt vármegyénk kulturális, közgazdasági, ipari s általán a közérdeket érintő viszonyainak ismertetése helyéül Petrozsényt választani, hol a czélutadatos munka érvényesülésének, a kulturális és rohamos haladásnak méltán csodálat alkotásaival találkozunk ott az ország határán, velünk több tekintetben versenyre kelni kész idegen nemzet közvetlen szomszédságában. — Ennek magyar nemzeti szempontokból nyilvánuló jelentősége is nagy horderejű.

A hazafias czélt hatékonyan előmozdítja a szerencse, hogy a kiállítás vármegyénk szeretett főispánja, Barcsay Kálmán védnöksége alatt létesül, ki nemes szenvedéllyel megtölti a buzgó rendezőket, felkelti a becsvágyat és a férfias elkötelezettséget a résztvevőkben.

A mi villanyosvilágításunk.

(Folyt.)

A telep műszaki kivitelére nézve nem vagyunk egyetlen egy gyárhoz kötve és módunkban áll, hogy az ajánlattevő czégek között azt bizzuk meg a munkálatok kivitelével a kinek tervezetei és garáncái a fennforgó viszonyoknak legjobban megfelelnek. A központi telep legmodernebb és legtökéletesebb kivitele első sorban is saját érdekünk éppen úgy mint ahogy igen fontos érdekünk a telep mindenkor legmagasabb üzemképessége úgy, hogy az elvállalt áramszolgáltatási hitelezettségünknek mindig megfelelhettünk.

A szerződési tervezetünk felőli leghatározottabb alakban mindama kötelezettségeket a melyeknek egy modern villamos energiát előállító telepnek eleget tennie kell. Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a villamvilágítás előnyeit mindenki nagyobb pénzbeli áldozatok nélkül élvezhesse és hogy a villamos energiát különösen ipari czélokra minden érdekelt igénybe vehesse.

Legyen szabad itt is a szerződési minta erre vonatkozó szakaszaira utalnunk:

A VII.-k szakaszban a villamvilágítás ára magánosok részére 6 fillérrel 100 watt óránként van megállapítva, úgy hogy

egy (50 wattos) 16 gyertyafényű óránként 3 fillér
 „ (25 „) 10 „ „ 1 és 8/10 fillér
 „ (15.5 „) 5 „ „ 9/10 „
 be kerül az áramfogyasztás.

Az átlagos egységár Magyarország és Ausztria vidéki városaiban 8 --9 fillér 100 watt óránként, de vannak telepek, a hol az egységár 10, 12, 14 sőt 16 fillér is. Az ajánlatunkban felvett alacsony egységár tehát lehetségessé teszi a legtakarékosabban élő háztartásban is a villamvilágítás alkalmazását.

Ugyancsak ezen VII.-ik szakaszban kötelezettséget vállaltunk minden házban, minden lakásban 10 évi törlesztésre vagy évi bérlet fejében az összes berendezések elkészítésére úgy, hogy az illető felekre semminemű más kiadás nem hármlik, mint ezen bérleti összeg vagy törlesztési hányadoknak és a tényleg „fogyasztott“ pontos és megbízható mérőeszközökkel mért áram árának megfizetése.

Ezen berendezéseket önköltségünkön számlázzuk, keresetforrásul ezeket nem tekintjük. A míg tehát más városokban egy egy közepeszerű három szobás lakás berendezése (20 lámpával) körülbelül 200 kor. kiadással jár, addig tervezetünk szerint körülbelül kor. 1.50 évi bérért lámponként, vagyis összesen 15 koronáért már berendezhető a lakás. (Ezen évi bérlet a lámpatestek minőségétől függ és magától érteendő magasabb, ha az illető fél nem elégszik meg egyszerűen kiállított karokkal és lámpatestekkel, hanem díszesebbet választ.)

Ugyancsak hasonló feltételek mellett készek vagyunk az ipari czélokra szolgáló motorgépeket esetleg munkagépeket a t. cz. közönség rendelkezésére bocsátani és így mindama iparágak melyek a petrozsényi bányászati üzemére alapíthatók, vagy azzal összefüggésbe hozhatók, valamint a helyi és környékbeli nyerstermékek (fa) feldolgozásával foglalkozó üzemek igen kedvező termelési kilátások mellett alapíthatók és fejleszthetők. Az erőátvitel czéljára szolgáló és nappal fogyasztott villamárám egységárát 3 fillérrel állapítottuk meg hektówatt óránként a mi egy lóerő óránál 22.8 fillérnek felel meg, de 3 lóerő állandó igénybe vételétől kezdve itt is még tetemes árkedvezményeket nyújtunk.

A nyilvános világítás költsége óránként és 16 gyertyafényű izzólámpánként körülbelül 1.85 fillér, tehát olcsóbb mint a jelenlegi petroleum világítás és az egyedüli teher, ha ugyan annak mondható,

a mely a községre szerződésünkben kifolyólag háramlana, ha egy korszerű, tisztességes világítás bevezetésére elhatározná magát. A többlet, melyet a község a világítási áron túl a vállalatnak évenként körülbelül 1000 (egyezer) koronát fizetne azon egyedüli támogatás, a melyet a községtől kérünk és e támogatás mintegy kölesön gyanánt minden évben a XVI.-ik szakasz értelmében a községnek, jövedelmünk lekötése mellett vissza fog térülni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— XIII Leó pápa emlékezete. Már a pápaválasztás is kezdetét vette, de azért nálunk a két katolikus egyház harangjai még mindig hirdetik azt a nagy vesztességet mely a katolikus keresztényvilágot a legelső katolikus ember elköltözésével érte. Előbb a római katolikus Petrozsényben és Lupényben, most a gör. katolikusok tartottak, illetve tartanak nagy gyásztiszteleteket, melyeken minden alkalommal nagy serege vesz részt a megszorodott szívű hívőknek.

— Uj közös pénzügyminiszter. Öfelsége a király az elhunyt Kállay Béni utódává Burián István bárót az atheni magyaroszlárak rendkívüli követet nevezte ki.

— Az alispán a petrozsényi járásban. Hunyadvármegye alispánja folyó hó 30 án és 31-én kellemes meglepetésben részesítette a petrozsényi járás közigazgatási hatóságait. A főszolgabíró társaságában minden hivatalba betoppant s a legnagyobb figyelemmel terjesztve ki a kisebb értékű ügyek menetére is, különös szigorral vizsgálta meg az egyes községek pénztárát s a pénztári kezelést. Örömmel halljuk, hogy komolyabb mulasztást egy helyen sem állapított meg; 31-én már elutazott. Bizonyára egy más járást fog látogatásával szerencsétlenné.

— Konfirmáció ünnepély. Az ág. hitv. ev. egyház presbiteriuma szívesen látja augusztus hó 2-án d. e. az istentiszteleten az érdeklődőket, mely alkalommal 13 fiú és 13 leány vétetik fel az egyház tagjának.

— Haláleset. Fekete József petrozsényi és Nana Aurel Petrilla-deákányai állami tanítók családját és hozzátartozóikat megrendítő gyászeset érte. Sogornőjük Molnár Annuska élete tavaszán váratlanul elhunyt. Egy légyszúrás okozta vérmérgezés döntötte az egészséges szorgalmas és művelt fiatal leányt sírba. Hozzáartozói a szomorú eset alkalmából a következő gyászjelentést adták: Alólirottak úgy a maguk, mint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a felejtethetetlen jó leány, szerető testvér, jó unoka és rokon Molnár Annuska folyó hó 29-én d. u. 1 órakor, életének 20-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogult földi részei folyó hó 31-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint

A nagyszasszony alig talált rá a függöny mögött a hová elbújt.

No gyere szentem, gyere csak elő, itt van a Ferkó is, eljött az édesanyjával, hogy meghallotta hazajöveledet.

A lányka hagyta húzatni magát ki a szobából. Valami ellenállhatatlan varázs vonzotta kifelé, mint az aczélt a mágnes, maradt volna és mégis valami vitte ragadta magával, és a következő pillanatban már szembe állott egymással a két-gyere.

Jaj de megnőtt Lenke, szölt az ifju. Nem gondoltam hogy ilyen nagy lányt találok itt. Nekem ugyetszik mintha még tegnap szedtük volna együtt a pagonyba a varju fiókákat, én egészen összetéptem az új ruhámat a fa mászásba magának meg a kötenyét szakította el egy száraz galy. És hogy össze szíódott a nagymama, egy hétig nem volt szabad magához jönni, csak a kerítésen át néztük egymást emlékszik?

Bizony Ferkó nekem is olyan rövid volt az a három év mintha egy hét lett volna.

De maga is megnőtt már, egészen nagy ember lett belőle.

Jaj Lenke katona bácsival beszél!

Ha, ha, ha, Katona! Maga? No nézze meg az ember. Hát így néznek ki a katonák.

Istenem, hogy szeretném látni magát katona ruhában. Mikor öltözik fel?

Még én sohasem láttam eleven katonát, mert a zárdába nem jöttek katonák.

Ma este a maga kedviért felöltözők Lenke. És a kis bakfis úgy tapsolt örömben mint ezelőtt három évvel egy hímes lepkének vagy egy csomó vadvirág-

nak a mit Ferkó hozott neki a mezőről.

A társalgást Márta szakította félbe, a legnagyobb leány, a kit az egyik Balogh fiú kísért.

Mit csináltak gyerekek, gyertek már az asztalhoz, regen várunk rítok.

A hosszú asztalnál a nagy eperfa alatt már együtt ült az egész társaság.

Nagy Ferenczné nemzeti asszony éppen Bedőháznén asszonnyal folytatott élénk beszédett és lopva a gyerekek felé tekintettek a kik helyet foglaltak az asztalnál.

Az uzsonázásnak az esti szürkület vetett véget a mikor ki ki öltözködéshez fogott. Mert ez az ünnepség nem a bakfis tiszteletére történt, hanem a Márta és Olga eljegyzését tartották a két Balogh fiúval.

Milyen bájos kedves családi kép is ez szegény nagymama, bármennyire is fájt neki, hogy egyszerre két drága unokájától fosztják meg, vigasztalta az hogy hiszen marad még egy a legkisebb, a legkedvesebb, az ő szeme fénye.

Hej pedig az is nagy leány, maholnap azt is elviszik.

A díszes társaság már együtt volt csak még Nagy Ferkó nem jött el.

Épen azon tanakodtak, hogy hol késik, a mikor sarkantyú pengés hallatszott és az ajtóban megjelent Ferkó daliás alakja csillogó huszár tiszti egyenruhában.

Mindenki Mosolyogva nézet a bakfis felé a ki elfejette a hosszú ruháját és mindenről elfelejtkezve kitárt karokkal rohant Ferkóhoz és a másik pillanatban már egymás karjába omlott a két gyerek.

Alig ocsudott fel a társaság a meglepetésből mikor Ferkó huszáros rövidséggel az egész társaság előtt odafordult a nagyszasszonyhoz és így szólt:

Édes jó nagymama (Ferkó mindig így szólította a nagyszasszonyt). Tíz esztendeje szeretjük egymást; ezennel ünnepélyesen megkérem a Lenke kezét, adja nekem őt, és én ígérem, hogy jó fiú leszek a ki nem mászik többé a varju fészekért, és nem tépjük össze a Lenke ruháját.

Ejnye te semmirekellő hát te ezt csak most mondogd szólt az anyja.

A kis Lenke meg mint a melyik gyermeket mikor rajta csipnek valamin úgy futot a nagyszasszonyhoz és zokogva rejté areztát keblére.

A nagyszasszony meg könyein át mosolygott Nagy Ferencznére és a legkedvesebbik unokáját keblére ölelve kérdezte. Hát szereted? Nagyon szereted?

A leányka pedig fudoklózottságba tört ki és sutogva mondá; Oh nagymama! Édes jó nagymama.

No hát szereted? Hát te is elmégő tölem? Te, te kis rossz leány te. Ezért adtam én neked hosszú ruhát?

De mindezt oly boldogan mondta.

Ez a kép olyan bájos volt, hogy mindenki szemében könyek csillogtak.

No jólván hátha szeretitek egymást legyetek boldogak.

De azt megmondom, hogy a ruhákra vigyázzatok.

És a két gyerek boldogan ölelte meg egymást, így lett menyasszonnyá a bakfis.

Balla Ödön

a helybeli sarkterbe örök nyugalomra helyeztetni, mely végtszességtételre úgy a rokonok, mint az ismerősök szomorúan meghívatnak. N.-Rápolc, 1903. július hó 29. Nyugalma csendes és emlékezete áldott legyen! Mohár Domokos és neje szül. Dévai N. Anna mint szülők. Dévai N. Mihály nyug. ev. ref. lelkész, mint nagyapa. Fekete Józsefné szül. Sándor Berta férjével és gyermekeivel. Molnár Károly főgy. tanár, neje Kovács Ilonka és gyermekei. Nána Aurélné szül. Molnár Veronka férjével. Molnár Béla pénzügyi fogalm. gyak. Molnár József főgy. tanuló mint testvérek.

— **Rákoczi ünnep Petrozsényben.** Kétszáz esztendő előtti nagy események emlékeit tervezik feleleveníteni augusztus hó 15-én a Petrozsényben és Vidéken lakó egyetemi hallgatók és felsőbb iskolai tanulók. Folyó hó 30-án este tartották első népes értekezletüket a polgári olvasóköri helyiségében, melyen lelkesedéstől eltelve mondták ki egyhangulag, hogy a nagy szabadsághős dicső emlékének azzal áldoznak, hogy a jelzett napot ünnepé várasolják. Megállapították azon petrozsényi és vidéki főbb emberek névsorát, kiket tervük támogatására, az ünnepély fényének emelésére és egy az nap este a Wagner szállodában tartandó Rákoczi jellegű hangversenyen leendő közreműködésre felkérnek. A kiknél eddig a kiküldött bizottság volt mindannyian örömmel ígérték meg minden lehetőséget, de egyben elismerő és lelkesítő szavakkal üdvözlötték a hazafias érzelmi ifjúságot. A lupényiek sem maradtak hátra; mintegy 12-en az ott lakó felsőbb iskolai tanulók közül bejelentették, hogy az ünnepélyen részt ohajtanak venni. Szándékuk ugyanis a petrozsényi után Lupényben is rendezni egy hasonló nagy napot. Az ünnepi hangverseny műsora a következő számokból fog állani: 1. A bányazenekar nyitánya. 2. Ünnepi beszéd. 3. Kurucznoták, — duett tárogató kísérettel. 4. Szavaltat. 5. Kurucznoták zongorán. 6. Melodráma. 7. Rákoczi induló.

— **Tűzeset.** Folyó hó 30-án éjjel 11 órakor irtóztos tűzjárma verte fel Petrozsény lakosságát álmából. Állítólag gyújtogatásból lett a láng martaleka Csutka Jakab petrozsényi lakosnak a Magyar Zsil mellett, Petrozsény Boconyi részében levő háza a hozzá tartozó melléképületekkel együtt. A tüzet egy jó félóra alatt sikerült lokálizálni. A közelben lakó salgó-tarjaniak és vasutiak fáradságot nem kímélve nagy odaadással oltottak és törekedtek arra, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák. — Kíváncsiak vagyunk hogy a tűzoltóság ügyét mikor téríték ki már rejtekéből a tisztásra.

— **Foszfórmegezés.** Mihályi Irénke, Sugár Elemér petrozsényi MAV. mozdonyvezető házzelölője, egy alig 22 éves leány, 24-én három pakk gyufa foszfórtartalmát egy csésze tejbe feloldva megitta. Jóllehet három orvos kezelte a szerencsétlen, állítólag hisztérikus teremést, folyó hó 28-án tettének menthetetlenül áldozatává lett. Nagy részvét mellett temették el 30-án d. u. 4 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint.

— **Egy légszurásnak esett áldozatául** Bunya János petrillai jómodu őslakos. Az inficiált állat 20-án szurta meg kaszával közben. 21-én nagy kínok között meghalt.

— **A koldusok.** Ugy látszik hiába határozza el a képviselőtestület, hogy idegen koldusokat nem szabad a község területére beengedni. Borzalom fogta el „Járókelet” midőn végig menve az utcákon mindenütt nyomorókkal volt megrakva a járda fizetés vasárnapja után is.

— **Az éjjeli órdítózkók** száma annyira megszáporodott, hogy már a főuton lakók sem képesek gyalázatos kiabálásaiktól pihenni. Felhívjuk erre különös nyomatékkal a rendőrség figyelmét. Egy eset, — s aztán újra megkezdjük a nagymosást,

— **Megakadályozott csempészet a Zsilvölgyében.** Nagy ideje folytatják már nálunk az állatok becsempésztését Romániából. Ez nemcsak azért volt vidékünkre káros hatással mert a becsempésztett állatokkal ragályos állapotbetegségeket is csempésztettek be, mi által vidékünk állatállománya különféle ragályos betegségekkel fertőztetve lett, hanem azért is mert a mennyiben a husfogyasztó közönségnek ebbeli szükségletét a becsempésztett állatoktól nyert hus mennyiséggel, — kevés kivétellel — a mészárosok legnagyobb része ki tudta elégíteni: — a petrozsényi heti vásárra hajtott állatoknak csak az idegen helyről ide jött és csempészni nem tudó marhakupcek előtt volt értéke; — a helybeli mészárosok a mint jeleztük átlagosan véve, kevés kivétellel, egyáltalán nem bocsátkoztak komoly vásárlásba. Deák Béla biztos-helyettes látva a gazdasági közönségnek rosszakaratu megkárosítását, főleg pedig vámmillettki szempontból az állam anyagi károsodását,

minden tehetségével odatörekedett, hogy ez a visszaélés egy radikális operálással legalább egy időre megakadályoztassék. Jól kiesztelt terve meghozta a nem várt eredményt. Összpontosította a petrozsényi, vulkáni és lupényi szakaszok legénységét s azok szemlészével valamint a felkért petrozsényi csendőrs parancsnokával együtt és kirendeltségével a Petrozsény határára levő járható helyeket 26-ikától kezdve minden éjjel teljesen elzárták. Az első éjjel kiesztettek 17 berbecset és három kecskét. A csempészek futásnak eredtek, folytonos fűtöléssel adva tudtára az őket bizonyos távolságban marhákval és disznósordával követő kollégáiknak, hogy nagy a veszély; sikerült is, de csak rövid időre menekülniök. Az elköszött 17 juhót és 3 kecskét f. hó 27-én árverezték el a pénzügyrészeti laktanya udvarán. Junger Samu vette meg 215 koronán. A második éjjel a csempészek már ravaszabb módon akarták az őrséget kijátszani. Kiszimatolandó, hogy a község közelében tisztá-e a levegő, vagy hogy megtévesszék a közökeket, előre hajtottak két idevaló sovány borjut. Ezeket is elfogták. Most azonban a menekülő hajcsár pisztolytűréssel jelezte a bajt, minek tudomásul vételét a messze távolban két-három fegyverdurrás hangoztatta. Ebbe az irányba haladva s reggel a nyomokat követve Bancesilla livazenyi híres csempész havasi sztinájában megtaláltak 8 kövér disznót, egy ökröt s Bancesilla uramat. Valamennyit elkobozva, 28-án a község háza udvarán elárverezték. Mintegy 800 koronáért vette meg ugyancsak Junger Samu petrozsényi mészáros. Az árverésen jelen volt Vanka Béla főbiztos is, ki másnap szemlét tartva a járásban, talált olyan marhatörzskönyvi hivatalt is a hol január óta egy bárczát sem adtak ki. Megfoghatatlan lehetetlenségnek tartván azt, hogy legyen völgyünkben oly község a hol hat hónap óta egyetlen marhát sem vágtak legylen, megtette illetékes helyen a komoly lépéseket. Folyó hó 30-án Fekete János szemlész, Nagy József fővigyázó, Tober Ferenc és Marosán Aurél vigyázóknak a Gyálmosik részén egy félre eső istállóban elrejtve újra sikerült három csempésztet kövér ökröt letartoztatni, a mi azt jelenti, hogy rossz idők sulya nehezedett a csempészekre.

— **A lupényiek igaza.** Tény az, hogy ha a Petrozsénytől Lupény-felé eső községek lakosságából valaki akár az éjjeli, akár a reggel hat órai vonattal akar elutazni Piski felé már az esteli vonattal be kell jöjjön Petrozsénybe; itt kell haljon vagy végig kell bandukolja az éjszakát. Beláthatják hát, hogy nem indokolatlan a felső Zsilvölgy lakosságának azon kérése, hogy ezen a vonalon vezessenek be még egy személyvonatot este 9 órai indulással Petrozsényből, még azért is, mert a délután 1 órakor Tövis-felől és a délután 3 órakor Arad felől Piskire érkező gyorsvonatokkal ninesen összeköttetésük Lupény felé csak Petrozsényig hová este 9 órakor érkezve másnap reggel 5 óra utánig kénytelenek a legközelebbi vonat indulására várni. Az illetékes vasúti hatóság bizonyára méltányolni fogja a lupényiek igazát s már a közel jövőben el fog rendelni a köz érdekében egy olyan beosztást, hogy ezen a bajon segítve legyen.

Szerkesztői üzenetek.

S. B. Lupény. Az az előjárásági tag vagy hivatalos közeg a ki önnel szemben mint ottan lakó adófizető polgárral szemben egy idegen, sőt külföldi elárosított anyagi hasznát hajtó előnyök és kedvezményben részesített s így az igazságot nem osztotta egyenlő mértékkel, törvényellenesen járt el. Ilyen esetben jövőre forduljon azonnal egyenesen a járás közigazgatási fejéhez, mert ő írja ilyesmire a receptet s nála van a patika is.

Egy barna. Versei elég csinos alkotások, de addig míg az írója velünk tisztességét nevét nem tudatja nem közölhetjük. A ki így ir az tudhatja, hogy névtelen kéziratokat sem nem használnak fel sem nem adunk vissza.

G. M. Petrozsény. A javító vizsgálatok a petrozsényi gimnasiunban augusztus hó utolsó napján tartatnak meg. Oly tanulóknak, kik csak egy rendes tantárgyból kaptak elégtelen tanjegyet a javító vizsgálati engedélyt a tanári kar adja meg. A két tantárgyból bukottaknak a tankerületi Főigazgató ad engedélyt.

Többen. Petrozsény. A házalás és házalok ellen beadott panaszok s megindított mozgalma a nagy közterheket viselő kereskedői testületnek jogos és méltánylandó fellépés. Jövő számukban erre az ügyre részletesen kiterjeszkedünk.

R. Petrozsény. A villanyos világításról irt közérdekű cikkek jövő számunkban a második helyet fogja betölteni. A lapra nézve intézkedtünk.

NYILTTÉR*)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Kérem az alábbi válaszomat folyó évi augusztus hó 2-án megjelenő b. lapjában kitenni.

Nyilatkozat.

Faraonak egyik petrozsényi ivadéka ki még formán beszélni sem tud július hó 26-án Petrozsény és Vidéke beti lapban piszkos és alacsony rágalmakkal, megtámadott és beakarta szennyezni nevem és becsületem hazugságaival. Nem sorolom én itt fel viselt dolgait, mert annál lovagiasabb ember vagyok, habár nem dicsekedhettem oly vitéz- és nemes ösökkal, kik Nagy Idoi gyásznap után a falvak végén széllel bélelt palotába laknak. Hogy mért állítja magán lakás megsértésnek, hogy felkerestem, nem tudom mert én is állíthatam volna midőn nagyon sokszor éjnek idején paloskától elkábultva majom pofájával hozzám bejött és igénybe vette zsebem tartalmát. Különben ily piszkos és sviák emberrel illetékes helyen szoktam leszámolni.

Petrozsény, 1903. július 31-én.

Ujhelyi István.

Hallja tisztelt Szűszer Mihály ur! azért az eléggé el nem ítélt esunya eljárásáért, hogy f. hó 30-án délelőtt temetkezési vállalatom üzletéből egy vevőmet ki merte esalni, csak azért, mert nem öntől vásárolok s ahoz a konkurenszemhez vezetted, a ki szükségletét a maga kereskedéséből szerzi be, — nem ártott volna magát megkutyakorbácsolni. — Most még nem piszkoltam be kezemet, de jó lesz vigyázni, mert ha haszonáltal eljárását tovább folytatja: a mi késik nem marad el.

Both János.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

Sz. 4418—903.

I.

Pályázati hirdetmény.

A petrillai segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek, járandósága 800 korona fizetés és 200 kor. lakpénz; — pályázni kívánok szabályszerű folyamodványokat kellően felszerelve f. é. augusztus 20-ig hivatalomhoz beadhatják; az ez után érkező folyamodványok figyelmen kívül fognak hagyatni.

A választást 1903 évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órakor fogom Petrillán a község házánál megtartani.

Petrozsény, 1903 július 27-én.

Buda Károly,
főszolgabíró.

KÖNYVKÖTÉSZETEMET

az igényeknek megfelelően akként rendestem be, hogy minden esen szakmába vágó megbízatást a legpontosabban, legutányosabban és a legmészszebb menő kívánalmaknak megfelelően teljesíteni képes vagyok. A legegyszerűbb- és legdiszesebb könyvkötészeti munkákat s e nemű diszmunkákat teljesítem s a n. é. közönség pártolását tisztelettel kérem:

FIGULI ANTAL.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

¹/₁ palack 5 korona ¹/₂ palack 2'60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösei fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Sptalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi minisztérium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Sptalgasse 31.

Magyar kir. államvasutak
Üzletvezetősége Aradon
15518 szám. 1903 I.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Petrozsény állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatot pályázat hirdettetik. A bérlet 1903 évi október hó 1-ével kezdődik és tart azon idő ponttól számított öt éven át vagyis 1908 évi szeptember hó 30-ig.

A bérleti feltételek valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon délelőtt 8 órától délután 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a petrozsényi pályavendéglő bérletére a 15518/1903 számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, ipari engedély stb.) együtt 1903 évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig, az alulírott üzletvezetőség általános (I) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903 évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénz képen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben de sohasem névértéken felül fognak számítani. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letétlél nyert pénztári letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1903 évi július hó 8-án.

A magy. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

Jegyzet: Utánnyomás nem díjazatik.

Hirdetmény.

A nagyszombati Orsolya-Rendház ez uton a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlja leánytan- és nevelő-intézetét: elemi és polgári leányiskolájával, német-francia- esetleg angol tanfolyamot; bennlakásra (internatus) és kellő ajánlkozás esetére szervezendő főiskolájáról kívánatra kimerítő prospectussal készséggel szolgál:

az intézet előjárósága.

Sz. 8374/903
tkkvi.

Árverési hirdetmény.

A hátszegi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság dévai előlegezési szövetkezet és csatlakoztattnak kimondott „Johann Habermann Erben” cég, Opra János, „Hunyadmegyei első takarékpénztár” cég, Dr. László Lázár, „Albina” takaréks és hitel intézet, Standard élet biztosító társaság Dr. Sehnegon Károly, a „Petrozsényi takaréks pénztár”, Polyák Gusztáv, Dahimten Gusztáv, „Kőbányai serfőző részvény-társaság” felszámolásban és Keleti L. cég végrehajtatóknak Héjas József végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a dévai „Előlegezési szövetkezet” utóajánlata folytán közhírré teszi, hogy miután a „Hunyadmegyei első takarékpénztár” hátszegi cég árverési vevő az 1901 évi szeptember hó 17-én megtartott árverés feltételeinek eleget nem tett „Johann Habermann Erben” cég és a dévai előlegezési szövetkezet kérelmére a „Hunyadmegyei első takarékpénztár” hátszegi cég által megvett Héjas József végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíróság területéhez tartozó a.-b. iszkronyi 93 sz. tjkben A. + 2 r. és az u. o. 209 sz. tjkben A. + 1 r. sz. a. felvett ingatlanait rendszámonkénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 3553 kor. tevő kikiáltási árban az 1903 évi augusztus hó 25 napjának d. e. 10 órakor A.-B.-Iszkrony község előjárósága házával megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek elfogja adatni azzal, hogy a vételár az utóajánlatot tevő által ígért és pedig az a. b. iszkronyi 93 sz. tjkben A. + 1 r. sz. a. felvett ingatlanra vonatkozóan 2751 kor. 01 fillérnél az u. o. 209 sz. tjkben A. + 1 r. sz. a. felvett ingatlanra vonatkozóan pedig 881 kor. 01 fillérnél kisebb nem lehet, és a mennyiben ezen árnál magasabb ígért nem tétetnek, az ingatlanok az utóajánlatot tevő által ígért vételárban általa megvettnek fognak kimondatni még akkor is, ha az árverésen meg sem jelenne. Árverelni szándékozik az utóajánlatot tevő kivételével tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadék képesnek nyilvánítt értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését taustító szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi m. kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi. hatóságnál ugy szintén Petrozsény és A.-B.-Iszkrony községi előjáróságok házával vagy a bírói kiküldöttől megtekinthetők.

Hátszeg, 1903 évi június hó 22-én.

A kir. járásbíróság mint tkkvi hatóság.

Szöke,
kir. albró.

Both János Petrozsény

Temetkezési vállalat Petrozsényben.

Midőn nagymérvű anyagi áldozatok árán létesítettem az új temetkezési vállalatot s berendeztem úgy, hogy elvállalhassam és elvállalhatok ma is temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, — czélem az volt, hogy megszüntessem azt a szörnyű drágaságot a melyet éreztettek nem egyszer — felhasználva az ilyen szomorú alkalmat — a gyászoló családokkal.

Isten ovjon mindenkit csapástól, de ha már a kényelhetetlen végzet sújtott, miért ne fordulnánk ahoz a temetkezési vállalathoz a mely a legmagasabb kívánalmaknak is képes megfelelni és mégis a legolcsóbb.

Eppen ezért ujjalag berendeztem üzletemet s állandóan készletben tartok: mindenféle egyszerű és finom ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nickkoporsókat, szemfedeleket, koszorukat, szallagokat stb. elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt úgy helyben mint vidéken is és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árakban. — Gyermekekoporsók 2 koronától feljebb, melyhez fejfakeresztet teljesen ingyen adok, nagynak 1 öl nagyságban 6 koronától feljebb 200 koronáig; egy temetéshez szükséges kellékek, u. m. koporsó, szemfedél, párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb, nagynak 12 koronától feljebb. Márványszínű gyermekekoporsók 2 koronától, nagykoporsók 6 koronától feljebb kereszttel vagy fejfával együtt. A gyászbeset megtörténte után nyert bármilyen értesítésre — vidékre is — a legrovidebb idő alatt tiszteletemet megteszem, a rendelvényt átveszem és gondoskodom annak gyors és pontos kiviteleről.

Mely tisztelettel maradok:

Both János.

Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

Zabeladás.

Eladok helyben 40 métermázsa elsőrendű zabot: métermázskánt 11 koronáért.

German Gratián,

GALATZ, u. p. Puji.

Értesítés.

Mint képesített ácsmester elvállalok minden e szaknába vágó munkalatót és teljesítem azokat a legmagasabb kívánalmaknak megfelelőleg a legolcsóbb ár mellett. Minden munkámért jót állok és felelősséget vállalok.

Balogh István

Petrozsény „Deákgyarmati rész”

I. utca 1033 szám.

Nincs többé házi gomba!

Háztulajdonosok és építők szives figyelmébe:

Örökös padlóburkolat készíthető az általam készített és nálam kapható szines cementlapokból, melylyel bármilyen helyiséget egészséges és szárazzá lehet tenni, ugy a gombát mint a férget kiirtja, a helyiséget a talaj egészségtelen kigőzölgéstől megvédi, könnyen tisztán tartható és minden javítás nélkül az épület fenállásáig kitart.

Ezen lapok □ métere fehér, fekete, és vörös színben 3.20 korona árban kaphatók.

Valamint készítek és raktáron tartok képmény fedköveket, lépcsőket, kut- és csurgó követ, valamint járda lapokat és lábazati köveket; készítek bármilyenféle burkolatokat stb. stb. Erdeklődőknek felvilágosítás díjtalanul.

Tisztelettel:

Sándor József.

ép.-mester.

Örökös padózat